

E. A. Trunkelo.

(Osa Helsingin yliopiston hallussa olevasta, Emil Rautalan maalaamasta muotokuvasta.)

Eemil Aukusti Tunkelon täyttäessä 75 vuotta.

Se kuva erinomaisen perinpohjaisesta, tunnollisesta ja uupumattomasta tutkijasta, jonka Virittäjä antoi lukijoilleen Eemil Aukusti Tunkelosta hänen täyttäessään 60 vuotta huhtikuun 27. p. 1930, on sen jälkeen kuluneiden vuosien aikana yhä kirkastunut ja saavuttanut suuripiirteisyyttä. 20. tammikuuta 1933 suomen kielen henkilökohtaiseksi ylimääräiseksi professoriksi nimitetyssä, viisi vuotta myöhemmin täysin-palvelleena eronneessa yliopistonopettajassa näemme nyt tieteelliseen työhönsä ehyesti keskittyneen, paljon jo aikaansaaneen, yhä uutta tietoa kohden kurottautuvan veteraanin, jonka henkinen tarmo ja ilmaisutavan loogillisuus ei tunnu lainkaan vähentyneen siitä, mikä se oli niin sanottuina parhaina vuosina. Tuolloin prof. Tunkelon oli pakko jakaa kykyään ja kokemustaan moniin virka- ja luottamustehtäviin, jotka sallivat hänen vain niukasti omistautua tutkimuksilleen, nyt, kun hänellä runsaan urakan suorittaneena olisi oikeus siihen, mistä on tapana käyttää Ciceron sanontaa *otium cum dignitate*, hän on täysin sydämin paneutunut työlääseen tehtävään, jonka tuloksena epäilyksittä on oleva hänen tieteellinen pääteoksensa.

Prof. Tunkelo, joka varhaisemmassa tieteellisessä toiminnassaan on avannut uusia aloja etenkin itämerensuomalaisten kielten merkitysopin tutkimukselle, on keski-ikänsä sivuutettuaan tuntenut olevansa velkaa äännehistorialle, opiskeluvuosiensa nuorgrammaattisen suuntauksen keskeisimmälle opinalalle. Luennoituaan yliopistossa useina vuosina vepsää, jonka tutkimiseen oli eräiden Suomessa oleskelevien vepsäläisten avulla ryhtynyt, Tunkelo v. 1932 yllätti tutkijatoverinsa pyrkimällä ja pääsemällä kieli-tieteelliselle matkalle Vepsäjään — kuten hän itse mielellään sanoo —, aikana, jolloin suuren itäisen naapurimaan portteja oli totuttu pitämään aukenemattomina. Siitä lähtien tiedetään vepsän äännehistorian monien kypsyttely- ja täydentelyvaiheiden kautta kulkien muokkautuneen laajaksi monumentaaliteokseksi, joka pian painosta ilmestyttyään tulee ylittämään kaikkien aikaisempien äännehistoriainme mittasuhteet. Yksikään vepsän paikallismurre, yksikään vepsän sana, yksikään vepsää valaiseva tietolähde ei näytä jääneen huomiotta tässä työssä, jonka suo-

rittajan uskollisuudelle, henkilökohtaiselle vaatimattomuudelle ja tieteelliselle nöyryydelle tuskin löydämme osuvampaa vertauskohtaa kuin itsensä Paikkarin Eliaasta. Millä perusteellisuudella vepsän äännehistoriaa on kirjoitettu, siitä antavat meille jo ennakoita käsityksen ne monet tieteelliset lastut, osaksi hyvinkin laajat ekskurssit, joita prof. Tunkelo on viimeksikuluneen vuosikymmenen aikana päästänyt julkisuuteen ja jotka koskettelevat syvällisesti useimpien itämerensuomalaisten kielten historiaa, nimenomaan niiden äänne-, muoto- ja merkitysoipillisia suhteita. Osa näistä tutkielmista ja niihin liittyvästä keskustelusta on ilmestynyt Virittäjässä, jonka kirjoittajien luettelosta E. A. Tunkelon nimi ei ole ainoanakaan vuonna lehden 48-vuotisen olemassaolon aikana puuttunut. Tämän nimen yhteydessä selviön luonteisiksi käyneet horjumaton objektiivisuus, lahjomaton tieteellinen rehellisyys ja pettämätön oikeamielisyys henkivät vastaamme kaikesta, mikä prof. Tunkelon kynästä tai huulilta näinä työntäyteisinä vuosina on lähtenyt. Tieteellisten saavutusten arvon mittaa tuleva aika, mutta oman kestävyysominaisuutensa prof. Tunkelon työn tuloksille antavat jo nyt nämä vankat tutkijan- ominaisuudet.

Kohtalo ei ole sallinut useankaan suomalaisen filologian tutkijan ennättävän korkeaan ikään. Harvan ihmisen yleensäkin on suotu säilyttää henkinen joustavuutensa myöhäisiin vuosiin saakka. Syvä kiitollisuus täyttääkin siksi kaikkien tieteenalamme ystävien mielen heidän nähdesään kuudennenkahdeksatta ikävuoden kynnyksen yli astuvan E. A. Tunkelon tutkijankammioista yhä kirkkaana loistavan tullen.